

14. novembar 2018.

Predsjednik Vlade Crne Gore Duško Marković – Pozdravni govor na otvaranju sastanka ministara odbrane država članica Američko-jadranske povelje (A5)

Hotel „Splendid“, Bečići, 14. novembar 2018.

Poštovani ministri odbrane,
Poštovane ekselencije,
Dame i gospodo,

Zadovoljstvo mi je da vas pozdravim i poželim dobrodošlicu na posljednji sastanak ministara odbrane država članica i posmatrača Američko-jadranske povelje koji se organizuje u okviru ovogodišnjeg crnogorskog predsjedavanja Poveljom.

Ovo je treće predsjedavanje Crne Gore Američko-jadranskom poveljom, a posebno značajno jer je i prvo predsjedavanje naše zemlje kao nove NATO saveznice. Crna Gora je učlanjenjem u NATO prošle godine, ispunila jedan od najvažnijih spoljno-političkih i državnih ciljeva. U tome je nespornu ulogu imala i Američko-jadranska povelja, čime je dokazala svoju vrijednost i opravdanost, uz dragocjenu podršku naših američkih prijatelja i saveznika. Posebno cijenimo što je prošle godine, baš povodom samita Jadranske povelje Crnu Goru, kao novu članicu NATO, posjetio potpredsjednik Sjedinjenih Američkih Država **Majk Pens**, što je predstavljalo snažan pokazatelj podrške stabilnosti Evrope i ovog područja.

Mislim da je više nego očigledan istorijski iskorak koji je Crna Gora napravila članstvom u NATO-u. Dvostruko, rekao bih. Kao mala zemlja, pokazala je snagu ideje savezništva među zemljama koje dijele iste vrijednosti, bez obzira na njihovu veličinu. Sa druge strane, naši građani već imaju prilike da se uvjere u benefite našeg članstva u Alijansi. Bilježimo porast investicija i interesovanja kredibilnih investitora iz čitavog svijeta, gotovo svakodnevno, pogotovo iz zemalja NATO-a i EU, što je svakako uticalo i utiče na uspješan trend snažnog ekonomskog rasta koji bilježimo u prošloj i ovoj godini. Predznak bezbjednosti koji sada nosimo sa sobom kratkoročno i dugoročno mijenja svijest kako drugih o Crnoj Gori, tako i Crne Gore o svijetu van našeg regiona.

Dozvolite mi da se ukratko osvrnem na prioritete našeg predsjedavanja Američko-jadranskom poveljom, koji dobro reflektuju našu ulogu u regionu. Crna Gora se u kontinuitetu zalaže za politiku otvorenih vrata za sve aspirante, kako u okviru NATO-a, tako i u okviru Povelje. Svjesna važnosti jačanja regionalnog povjerenja i međusobne podrške susjednih država, ovo je bio ključni prioritet Crne Gore tokom ove godine. Zbog toga nas je posebno obradovao poziv Makedoniji za otpočinjanje pregovora za članstvo u NATO-u na Samitu u Briselu, kao i

ohrabrujuće poruke poslate našim priateljima u BiH. Uvjereni smo da će Makedonija ubrzo postati četvrta članica Povelje koja je i saveznica u NATO-u.

Crna Gora podržava aktivno sve susjede, ne samo u okviru pristupanja NATO-u ili razvijanja partnerske saradnje, već i u pogledu približavanja Evropskoj uniji jer su to vrijednosti koje su ključne za stabilnu i prosperitetnu budućnost ovog regiona.

Dozvolite da pomenem, i u ovom kontekstu, značaj vizne liberalizacije koja je za zemlje regiona značila mnogo, za mobilnost, povezivanje, direktni uvid u kulturu i društvene vrijednosti zajednica kojima težimo da se pridružimo. Isto tako, to želimo i za građane regiona koji još uvijek to nisu u prilici da iskuse, kao što su građani Kosova. Nadamo se da će se i njima uskoro ukazati šansa da uživaju u ovim benefitima, a kao što znate, Crna Gora je rješavanjem pitanja razgraničenja sa Kosovom pomogla u ispunjavanju jednog od ključnih uslova.

Jedan od prioriteta našeg predsjedavanja Poveljom, kojem smo bili naročito posvećeni, je i da ono što smo mi naučili tokom iskustva pristupanja Aljansi prenesemo dalje. Naše iskustvo već uveliko dijelimo sa našim makedonskim i prijateljima iz BiH, i spremni smo da isto prenesemo na sve susjede posvećene istom cilju. Imamo dugoročni cilj na umu: kao što smo mi kao članica, zahvaljujući podršci naših partnera, bili spremni od ulaska u Aljansu da uspješno, kao najmlađa članica, doprinosimo svim ključnim politikama Alijanse, tako želimo i da naši susjedi sutra budu spremni da doprinesu našim zajedničkim ciljevima i interesima i region trajno postane, ne potrošač, već stabilni kontributor regionalnoj i globalnoj bezbjednosti.

To nije važno samo zbog regionalne, već i evropske, pa i globalne stabilnosti. Priroda savremenih izazova, uključujući terorizam, ilegalne migracije, hibridne i sajber prijetnje, zahtijevaju da se sve više bavimo širim pitanjima od onih na koje smo navikli u sopstvenom dvorištu. Oni utiču na sve nas u kontekstu globalizacije i izmjenjene geopolitičke situacije, kao i interesa treće strane u našem regionu, koja se služi različitim metodama radi ostvarenja svojih ciljeva, koristeći naše slabosti i propuste.

Stoga je, osim učvršćivanja regionalne saradnje naših država, neophodna i kontinuirana pažnja i podrška naših međunarodnih partnera. Raduje nas što je to u poslednjem periodu, naročito, slučaj, i da se sa najvažnijih adresa šalje poruka da evroatlantska perspektiva Zapadnog Balkana nema alternativu – jer je zaista nema i ne može imati.

Uvaženi gosti,

Dozvolite da vam poželim prijatan boravak u Crnoj Gori, uz vjeru da ćemo zajedničkim napornim radom nastaviti da još brže i efikasnije realizujemo osnovne ciljeve i prioritete Američko-jadranske povelje.

Zahvaljujem na pažnji i želim vam uspješan rad.